

Latvijas Republikas tiesībsarga ziņojuma par cilvēktiesību nodrošināšanu Valsts sociālās aprūpes centra “Zemgale” filiālē “Jelgava” neatbilstību novēršanas un ieteikumu izpildes nodrošināšanas plāns.

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
1.	I. Attiecībā uz vispārējiem sadzīves apstākļiem filiālē “Jelgava”:		
	<p>Nekavējoši nodrošināt klientu ieteikumu un ziņojumu kastītes pārbaudi (vismaz vienu reizi divās dienās), tādējādi savlaicīgi novēršot iespējamās konfliktsituācijas un klientu tiesību pārkāpumus institūcijā (skat. [2.2] sadaļu).</p>	<p>Lai savlaicīgi novērstu iespējamās konfliktsituācijas un klientu tiesību pārkāpumus, visām VSAC “Zemgale” filiālēm, tajā skaitā, filiālē “Jelgava” (turpmāk – filiāle) filiāles lietvedei uzdots klientu ieteikumu un ziņojumu kastīti pārbaudīt katru darba dienu. Minētais pienākums nostiprināts, veicot grozījumu lietveža amata aprakstā. Visus ziņojumus un ieteikumus un reģistrē lietvedības sistēmā FIBU. Atbilžu sniegšana tiek nodrošināta atbilstoši 27.09.2007. “Iesniegumu likumam” un VSAC “Zemgale” 07.02.2011. rīkojumam 1.-03./86 “Par iesniegumu un sūdzību iesniegšanu un izskatīšanu VSAC “Zemgale”. Filiāles sociālā darba speciālisti nekavējoties izskata iesniegumus un kopā ar klientiem risina problēmsituācijas. 2018.gada septembra, oktobra un novembra mēnešos kopā reģistrēti trīs anonīmi klientu iesniegumi par nelielām sadzīviskām problēmām, kuras ir atbilstoši risinātas un dokumentētas.</p>	<p>Izpildīts 18.10.2018.</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
2.	Rast iespēju nodrošināt institūcijas klientiem istabās maksimālu komforta līmeni (skat. [2.3] sadaļu).	<p>1) Vizuāla klientu dzīvojamo istabu uzlabošana filiālē notiek izmantojot universālā dizaina principus-piemēram, atšķirīgu sienu krāsojumu, veicot kārtējo kosmētisko remontu.</p> <p>2) Minimālā platība filiāles "Jelgava" klientu dzīvojamās istabās kopumā atbilst 12.12.2018. MK. not. Nr.431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām". Tiesībsarga biroja darbinieku apmeklējuma laikā filiāles vienā klientu istabiņā tika veikts remonts, uz remonta laiku trīs klienti bija pārvietoti uz citām klientu istabām – papildus pa vienam klientam istabā. Tāpēc trīs klientu istabās platība uz vienu personu neatbilda prasībām. Ņemot vērā, ka filiālē istabu remonts pašu spēkiem un atbilstoši resursiem, tiek veikts nepārtraukti, lai nesamazinātu klientu komforta līmeni, ir izvēlēta telpa (sociālo aprūpētāju darba telpa), kuru pārveidos par vēl vienu klientu istabu.</p> <p>3) Iekārtojot klientu dzīvojamās istabas un, ņemot vērā klientu vēlmes un līdzdarbību, tiek veikta gultu izvietojuma maiņa, mēbeļu pārvietošana.</p>	<p>1) Procesā. Visās klientu istabās kosmētiskais remonts tiks veikts līdz 31.12.2021. 2018. gadā klientu dzīvojamās telpas vizuāli uzlabotas, pielietojot universālā dizaina principus, 11 klientu istabas 1. stāvā, aprūpes nodaļā (1.pielikums).</p> <p>2) Procesā. Līdz 31.01.2019. tiks pabeigta papildus klientu istabas iekārtošana, kur klienti uzturēsies savas istabas remonta laikā.</p> <p>3) Procesā. Tiks pabeigts 31.01. 2019.</p>
3.	Nodrošināt normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu, attiecībā uz vienu koplietošanas sanitāro telpu uz 20 klientiem (skat. [2.4] sadaļu).	<p>1) Tualetes telpas filiālē atbilst 12.12.2018. MK. not. Nr.431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām". Filiāles 1.nodaļā 46 klientiem ir viena tualetes telpa ar trīs sēdpodiem. Turpat blakus foajē atrodas viena klientu tualete ar vienu sēdpodu, kuru klienti aktīvi izmanto.</p> <p>2) Filiāles 1.stāva 1.nodaļā šobrīd ir ierīkotas četras dušas. Visas dušas ir norobežotas ar aizkariem. 1.nodaļas klienti smagā funkcionālā stāvokļa dēļ, pastāvīgi, bez aprūpētāja palīdzības dušas izmantot nespēj.</p>	<p>1) Izpildīts.</p> <p>2) Procesā. 1.stāva 1. nodaļā otra sanitārā telpa tiks ierīkota līdz 31.12.2021. Filiāles 1.nodaļas sanitārajās telpās starp divām dušām ierīkots aizkars. Arī divas pārējās klientu dušas ir norobežotas ar aizkaru (2.pielikums). Vanna demontēta.</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
4.	Nekavējoši nodrošināt higiēnas un mazgāšanas līdzekļu pieejamību ikvienam institūcijas klientam (skat. [2.5.] sadaļu).	1)Filiālē katrā klientu tualetē nodrošināts nepieciešamais tualetes papīra daudzums. Aprūpētājiem katru dienu tiek atgādināts, ka klientiem, kuriem nepieciešams, jānodrošina atbalsts, apmeklējot tualeti. Aprūpētāju darbs tiek uzraudzīts. 2)Katrs klients savlaicīgi saņem higiēnas un mazgāšanas līdzekļus, kas tiek uzglabāti klienta privātajā skapītī. 3)Slapjo mazgāšanās švammju uzglabāšana klientu privātajos skapīšos netiek atļauta, tās tiek žāvētas sanitārajā telpā katra atsevišķi - pakarinātas un katra tiek marķēta. Mazgāšanās švammītes tiek atjaunotas ne retāk kā reizi trīs mēnešos.	1) Ieteikums izpildīts. Katras filiāles tualetes telpas koplietošanas daļā uzstādīti tualetes papīra ruļļu turētāji, ar papīra ruļļiem. Aprūpētāju pienākums – kontrolēt to esamību (skat. 3.pielikums). 2)Iegādāti klientiem nepieciešamie higiēnas līdzekļi (skat.4.pielikums). 3) Ieteikums izpildīts. Mazgāšanās švammes katram klientam marķētas un tiek žāvētas sanitārajā telpā, tiek regulāri atjaunotas (skat.4.pielikums)
5.	Nekavējoši organizēt institūcijas klientiem nodarbības, kā arī regulāru informēšanu par personīgās higiēnas līdzekļu izmantošanas aspektiem (skat. [2.5.1] sadaļu).	1)Filiālē vienreiz nedēļā vai pēc nepieciešamības biežāk, organizē klientu apmācības un individuālas pārrunas par personīgās higiēnas jautājumiem. Process tiek dokumentēts <i>Klientu kartēs</i> un nodarbību lapās. Filiāles darbinieki sagatavojuši video-audio materiālus vieglajā valodā par personīgās higiēnas jautājumiem un izglīto klientus.	1) Procesā. Nepieciešamie uzlabojumi tiks pilnībā ieviesti līdz 31.03.2019. un turpmāk tiks nodrošināti.
6.	Nodrošināt institūcijas klientiem ēdienreizēm piemērotus traukus, galda kultūrai atbilstošus galda piederumus, kā arī organizēt institūcijas darbinieku atbalstu ēdināšanas laikā (skat. [2.6] sadaļu).	1) Filiāles klientu ēdināšanas nodrošināšanai iegādāti jauni, estētiski pievilcīgi trauki. Nodrošināti neslīdoši paliktņi zem traukiem. Ēdienu klientiem pasniedz tikai virtuves personāls. Galda kultūrai atbilstošie galda piederumi (naži, dakšiņas) nodrošināti un pieejami uz galda visiem klientiem, kuriem to atļauj drošības riska izvērtējums. 2) Aprūpes personāls, ēdienreīžu laikā, sniedz klientiem nepieciešamo atbalstu (palīdz sagriezt ēdienu, paēst, māca ievērot galda kultūru.). Šobrīd	1) Izpildīts. Ir iegādāti jauni, estētiski pievilcīgi trauki, trauku paliktņi (skat.5., 6.pielikums) 2) Ieteikums tiek pildīts. Filiāles darbinieki sniedz klientiem neieciešamo atbalstu. Process tiek uzraudzīts, veicot iekšējās kontroles pasākumus.

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		<p>visi klienti, kuru funkcionālais stāvoklis to atļauj, ēd ēdamzālē. Filiāles 1. stāva nodaļā, savās istabiņās, šobrīd ēd 6 klienti, 2.stāva nodaļā – 4 klienti. Lielākā daļa filiāles “Jelgava” klientu (ap 90%) šobrīd labprāt lieto dakšiņas, nažus. Klienti, kuri paši nevar paēst un jābaro, iespēju robežās, tiek baroti ar ēdienam atbilstošiem galda piederumiem</p> <p>Praktiskās apmācības galda piederumu lietošanas iemaņu apguvē un galda kultūras ievērošanā notiek ēdienreižu laikā un prasmju apguves nodarbībās “Ēst gatavošana. Galda kultūra”.</p> <p>3) Klienti iespēju robežās tiek mudināti ēšanas laikā ieņemt ergonomiskas pozas, tomēr noteikti katram klientam ar funkcionāliem traucējumiem nepieciešams ergoterapeita izvērtējums, kā arī nepieciešams apmācīt darbiniekus.</p>	<p>3)Procesā. Ar 02.01.2019. plānots piesaistīt ergoterapeitu.</p>
7.	<p>Nekavējoši nodrošināt darbinieku atbalstu, lai visi klienti dienas laikā saņemtu sev nepieciešamo dzeramā ūdens daudzumu (skat. [2.7] sadaļu).</p>	<p>1) Diennakts laikā ūdens klientiem ir pieejams katras nodaļas postenī. Aprūpētājiem uzdots mudināt klientus padzerties. Izstrādāti un izvietoti arī vizuāli aicinājumi klientiem “<i>Nāc padzerties!</i>”.</p> <p>Aukstajā gada periodā klientiem dienas laikā papildus tiek piedāvāta silta tēja. Mazkustīgiem klientiem ūdens un tēja tiek pasniegta klientu istabās.</p> <p>2) Iegādāti ūdens termosī, kuri izvietoti visās nodaļās.</p>	<p>Izpildīts.</p> <p>1) Izstrādāts un apstiprināts grafiks “Nāc padzerties” (skat. 7.pielikums).</p> <p>2) Iegādāti un tiek izmantoti termosī dzeramajam ūdenim (skat. 7.pielikums).</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
8.	Nodrošināt institūcijas telpās dabīgo vai mehānisko ventilāciju (skat. [2.8] sadaļu).	1)Telpas regulāri tiek vēdinātas dabīgā veidā. Ieviests telpu vēdināšanas grafiks un uzskaites žurnāls. Nodaļās noteikti vēdināšanas laiki. Papildus nodaļas telpas tiek vēdinātas, klientiem atrodoties ēdamzālē. 2)Mehāniskā ventilācija tiek ieslēgta no 7.00 līdz 19.00. Darbojas daļēji, jo regulāri jāveic remonts un apkope.	1) Izpildīts. Dabīgā ventilācija nodrošināta, tiek uzraudzīta atbilstoši izstrādātajam grafikam. 2) Procesā. Ieteikums tiks ieviests līdz 01.10.2019. Lai nodrošinātu kvalitatīvu mehānisko ventilāciju, tiks noslēgts līgums par ventilācijas apkopi un remontu. Šobrīd VSAC “Zemgale” speciālisti veic cenu aptauju.
9.	Izvērtēt institūcijā esošo darbinieku skaitu un kompetenču sadalījumu, kas būtu atbilstošs esošo klientu skaitam un viņu objektīvajām vajadzībām nepieciešamo (skat. [2.9] sadaļu).	1)Lai nodrošinātu klientu aprūpes procesu, pārskatīta filiāles darba organizācija un tiek veikta pārstrukturizācija, pārskatīts aprūpes posteņu izvietojums un funkcionalitāte. Ieviesta un notiek aprūpētāju rotācija. Filiāles speciālistu - sociālo aprūpētāju, sociālo darbinieku vienmērīga noslodze ir process, kurš vēl jāpilnveido. 2)Filiālē “Jelgava” ir ilgstoši neizpildīta sociālā darbinieka vakance zemā atalgojuma dēļ. Speciālistu ierobežotā skaita dēļ, ir grūtības piesaistīt fizioterapeitu un ergoterapeitu, kuriem atalgojums ar 2018. gadu ir palielināts.	1) Procesā. Ieteikums tiks ieviests līdz 31.03.2019. 2) Procesā. Uz vakantajām darba vietām nepārtraukti tiek izsludināta pieteikšanās, tomēr zemā atalgojuma dēļ speciālisti atsakās stāties darba attiecībās. Lai daļēji risinātu situāciju, no 01.10.2018. paaugstināts atalgojums sociālā darbinieka un psihologa amatam no 612 un 700 eiro, kā arī tiek maksāta 10% piemaksa.
10.	II. Attiecībā uz spīdzināšanas un citādas cietsirdīgas vai cieņu pazemojošas izturēšanās aizliegumu:		
	Izvērtēt institūcijā esošo vispārpieņemto praksi, attiecībā uz klientu izolāciju uz laiku līdz 24 stundām, kā arī izolācijas telpu iekšējo iekārtojumu un funkcionalitāti (skat. [3.1] sadaļu).	1)Kopš 04.02.2018. klientu izolācija filiālē vairs nenotiek. Ar filiāles atbildīgajiem darbiniekiem pārrunāti nepamatotie izolēšanas gadījumi 2018. gadā. Izstrādāts jauns VSAC “Zemgale” klientu izolācijas kārtības projekts, atbilstošs MK not.338 prasībām un Tiesībsarga ieteikumiem. VSAC “Zemgale” struktūrvienību vadītāju 12.09.2018. sanāsmē vadītāji un speciālisti vienojušies, ka	1) Procesā. Iekšējais normatīvais regulējums tiks sakārtots līdz 01.03.2019. 2) Procesā. Līdz 30.03.2019. filiāles 3. stāva infekcijas izolatorā tiks nomainīta gulta, atbilstošāka infekcijas slimnieka aprūpei.

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		<p>klientu izolācija VSAC "Zemgale" netiks praktizēta, jo neatbilst cilvēktiesību izpratnei, kā arī VSAC "Zemgale" nav tādu darbinieku, kuriem būtu tiesības klientus ārkārtas gadījumos fiziski saturēt (piemēram, kā policijai, NMP darbiniekiem). Tas tiek izskaidrots visiem VSAC "Zemgale" klientu aprūpes procesā iesaistītajiem darbiniekiem. Gadījumos, kad nepieciešama klienta piespiedu izolācija, nekavējoties jāizsauc atbildīgos dienestus (Valsts policiju, NMP), kas izvērtētu klienta sabiedrisko bīstamību.</p> <p>Telpai kura paredzēta izolēšanai klienta psihiskās veselības paasinājuma laikā (1.stāvā), lai samazinātu telpas nelietderīgu dīkstāvi, šobrīd noteikts dalītais izmantošanas mērķis. Tomēr, ņemot vērā 27.06.2017.MK noteikumu Nr.338, 6.4.2. p. noteiktās prasības, telpā ir ievietots ērts matracis iespējamam, ārkārtējam klienta izolēšanas gadījumam, līdz NMP vai VP ierašanās.</p> <p>Telpas papildus izmantošanas mērķis – telpa klientu bārdas skūšanai. Telpā novietots tikai vēl krēsls klienta skūšanai, kurš nepieciešamības gadījumā viegli pārvietojams.</p> <p>2)Reģistrējot veselības punktu filiālē "Jelgava" Veselības inspekcija, kā kompetentā valsts institūcija, kā atbilstošus pieņēmumus divus izolatorus, kurus lieto klienta izolācijai psihiskās veselības paasinājuma laikā (1.stāvā) un infekcijas slimības diagnozes noskaidrošanas fāzē (3.stāvā) Veselības inspekcijas izziņas kopija(8.pielikums).</p>	

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
11.	Nekavējoši pārtraukt vispārpieņemto praksi, attiecībā uz pozicionēšanas līdzekļu izmantošanu klientu fiksācijai, šādā veidā risinot trūkstošā aprūpes personāla problēmjaūtājumu (skat. [3.2] sadaļu).	<p>Pozicionēšanas līdzekļi netiek pielietoti klientu fiksācijai. Izstrādāti metodiskie ieteikumi filiāļu aprūpes personālam par kārtību, kādā klientiem pielietojamas pozicionēšanas jostas. Ieteikumi 07.09.2018. elektroniski nosūtīti visu filiāļu veselības aprūpes sektora vadītājiem – vecākajām māsām ieviešanai. Ar metodiskajiem ieteikumiem iepazīstināti visu VSAC “Zemgale” struktūrvienību vadītāji metodiskajā sanāksmē 12.09.2018.</p> <p>Ikdienā aprūpētāju darba process tiek kontrolēts, darbiniekiem regulāri izskaidrots par nepieļaujamību neatbilstoši izmantot pozicionēšanas līdzekļus un par atbilstošas terminoloģijas lietošanu, lai neradītu pārpratumus.</p>	Ieteikums tiek pildīts. Tiek ievēroti metodiskie ieteikumi par klientu pozicionēšanu (9.pielikums).
12.	III. Attiecībā uz klientu tiesību uz brīvību iespējamiem ierobežojumiem:		
	Izvērtēt institūcijā esošo vispārpieņemto praksi, attiecībā uz dažādu klientu grupu pārvietošanās iespēju ierobežošanu institūcijas telpās un arī ārpus tām (skat. [4.2] sadaļu).	<p>1)Filiālē visiem klientiem šobrīd tiek nodrošināta brīva pārvietošanās filiāle telpās un teritorijā. “Slēgto nodaļu” princips filiālē vairs netiek praktizēts. VSAC “Zemgale” Pakalpojumu nodrošināšanas nodaļas speciālisti vairākkārt snieguši filiāles Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļas darbiniekiem metodiskos ieteikumus par klientu tiesību ievērošanu.</p> <p>Katram klientam, atbilstoši individuālajam drošības riska izvērtējumam, noteikts atbilstošs uzraudzības režīms. Klientiem, kuri nespēj orientēties laikā un</p>	<p>1)Ieteikums tiek pildīts.</p> <p>2)Procesā. Ieteikums pilnībā tiks ieviests līdz 31.03.2019.</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		<p>telpā, tiek nodrošināta nepārtraukta personāla uzraudzība un atbalsts.</p> <p>2) Mazaktīvie klienti, iespēju robežās, tiek aktivizēti – sociālie aprūpētāji katru dienu organizē sīkās motorikas uzturēšanas nodarbības, tomēr process vēl jāuzlabo.</p>	
13.	IV. Attiecībā uz filiāles klientu privātās dzīves neaizskaramību:		
	<p>Nekavējoši nodrošināt klientu privātās dzīves neaizskaramības principa ievērošanu saskaņā ar normatīvajā regulējumā un vispārējos cilvēktiesību standartos noteiktajām prasībām (skat. [5.1] sadaļu).</p>	<p>1) Klientiem filiālē tiek nodrošināta privātās dzīves neaizskaramība attiecībā uz to, ka ir brīvi pieejamas privātās mantas, individuālie kopšanas līdzekļi, apģērbs, apavi, individuālās lietošanas trauki, personīgā sadzīves tehnika, mēbeles, TV, mobilie telefoni. Nodrošināta personīgās korespondences un telefona sarunu neaizskaramība. Filiālē ir iekārtota atbilstoša telpa privātu sarunu, tikšanās ar radiem draugiem nodrošināšanai.</p> <p>Nodrošināta privātuma ievērošana personīgās higiēnas un tualetes apmeklējuma laikā. Visām dušām iegādāti un pielikti aizkari, tualetes telpās durvīm ierīkoti slēdzenes.</p> <p>2) Klientiem filiāles 1.nodaļā šobrīd ir trīs aizslietņi, 2.stāva nodaļā - divi. Papildus pasūtīti vēl seši aizslietņi. Tualetes kabīnes durvīm pasūtītas slēdzenes. Lai uzlabotu klientu privātuma nodrošināšanu, aprūpes personālam ikdienā tiek atgādināts par nepieciešamību lietot aizslietņus un piekļaut, pirms ieiešanas klientu istabās, kā arī par citiem klienta privātās dzīves nodrošināšanas aspektiem.</p>	<p>1) Ieteikums tiek pildīts.</p> <p>2) Procesā. Tualetes kabīņu durvju aizvērtnu un aizslietņu iegādes un uzstādīšanas termiņš -15.01.2019.</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
14.	Sniegt institūcijas klientiem nepieciešamo atbalstu, lai klienti individualizētu savas istabas un iekārtotu tās mājīgi, maksimāli tuvinot ģimeniskai videi (skat. [5.2] sadaļu).	Klientiem ikdienā tiek sniegts personāla atbalsts un ieteikumi, lai savas istabas iekārtotu pēc iespējas mājīgāk. Institūcijas klientiem, kuri dzīvo aprūpes centros kopš bērnības, lielākajai daļai nav personīgo mantu. Klienti, kuri darbojas radoši, tiek mudināti iekārtot savas istabas mājīgāk – darbinieki palīdz pielikt pie sienām radošos darbus, uzklāt uz galdiem sedziņas. Klienti radošajās nodarbībās šobrīd izgatavo Ziemassvētku dekorus, ko ievieto arī savās istabās.	Procesā. Tikš ieviests līdz 31.12.2019.
15.	Nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz institūcijas klientu dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apaviem individuālai lietošanai (skat. [5.3] sadaļu).	Klientiem ir iegādāts dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērots apģērbs un apavi, atbilstoši noslēgtajiem piegādes līgumiem. Filiāles “Jelgava” sociālā darba speciālistiem uzdots ikdienā rūpīgi raudzīties, lai katram klientam būtu nodrošināts lietošanā iegādātais apģērbs un apavi. Aktīvākiem klientiem personīgā lietošanā ir daudz lietotā apģērba, ko klienti, atbilstoši filiāles darbinieku teiktajam, saņēmuši ziedojumos, apmeklējot Jelgavā dažādas biedrības un draudzes, tas nereti ir vecmodīgs, augumam neatbilstošs. Liela daļa klientu ziedoto apģērbu uztver kā privātu mantu un šķiras no nepiemērotā apģērba ar grūtībām. Sociālā darba speciālisti veic izskaidrojošo darbu ar klientiem, kas ir ilgstošs un darbietilpīgs process. Klienta estētiskā izskata uzlabošana ir viens no filiāles speciālistu izaicinājumiem.	Ieteikums tiek pildīts, ņemot vērā arī klientu vēlmes.
16.	Nodrošināt klientu apģērba individuālu marķēšanu, tādējādi nodrošinot klientu tiesības uz privātumu un individuālu apģērba lietošanu.	Filiālē “Jelgava” nodrošināta manuālā individuāla apģērba marķēšana kopš 2003.gada. Kopš 2015.gada apģērba un gultas veļas marķēšana tiek veikta ar apdrukātām uzlīmēm. Šajā periodā filiāle “Jelgava”	Procesā. Viss klientu apģērbs tiks nomarķēts līdz 31.12.2018.

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		iegādājusies aptuveni 10 000 uzlīmes. Uzlīmju gatavošana ir centralizēta (VSAC "Zemgale" filiālē "Iecava"), izmantojot speciālo programmatūru un printeri, kas nodrošina arī elektroniski lasāmu uzlīmju drukāšanu. Katrā filiālē ir termoprese, ar kuras palīdzību tiek veikt uzlīmju piestiprināšana gan pie privātā, gan valsts finansētā apģērba un gultas veļas. Līdz 2015.gadam iegādāts apģērbs un gultas veļas uzskaitē tiek nodrošināta ar manuāli veiktu marķēšanu (uzraksts ar tinti vai uzšuvums ar diegu). Tiks turpināta jauno drēbju marķēšana ar termouzlīmēm. Turpmāk netiks pieļauta neindividualizēta apģērba izsniegšana klientiem.	
17.	V. Attiecībā uz klientu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju:		
	Nodrošināt regulāras nodarbības klientiem, kā arī saturīga laika pavadīšanas iespējas, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (skat. [6.1] sadaļu). (skat. [6.2] sadaļu).	<p>Klientiem filiālē "Jelgava" tiek nodrošinātās šādas nodarbības:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Relaksācijas nodarbības; 2. Personīgās higiēnas nodarbības; 3. Uz kodu gatavošanas nodarbības; 4. Ēdienu gatavošanas nodarbības; 5. Galda kultūras nodarbības; 6. Psihologa nodarbības; 7. Personīgās veļas mazgāšanas nodarbības; 8. Radošo domu un darbu nodarbības; 9. Dziedāšanas nodarbības; 10. Dejošanas un dramatiskā pulciņa nodarbības; 11. Lietišķās arod mākslas nodarbības; 12. Kristīgās ētikas pulciņš; 13. Apkārtnes labiekārtošanas pulciņš; 14. Izglītojoši informatīvā nodarbība – Muzikālā pēcpusdiena; 	<p>Procesā.</p> <p>Līdz 31.12.2018. tiks atkārtoti veikta klientu aptauja par nodarbību izvēli.</p> <p>Līdz 31.12.2018. tiks pārstrādātas un uzlabotas klientu sociālās rehabilitācijas un darba prasmju programmas.</p> <p>Katru mēnesi tiek izstrādāti klientu nodarbību un pasākumu plāni. (skat.10.pielikums).</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		<p>15. Izglītojoši informatīvā nodarbība – Vai Tu to zini; 16. Fizisko aktivitāšu nodarbības; 17. Valodas attīstīšanas nodarbība; 18. Rokdarbu pulciņš; 19. Diskotēkas.</p> <p>Klienti regulāri apmeklē dažādus pasākumus filiālē un ārpus tās. Klientiem sniegtā sociālās rehabilitācijas procesa uzskaitē filiālē uzlabota. Tiek veikti iekšējās kontroles pasākumi par plānoto nodarbību norisi un apmeklētību. Tiek uzlaboti filiāles veiktie iekšējās kontroles procesi par nodarbību realizāciju un apmeklētību.</p>	
18.	Nodrošināt visiem klientiem regulāras pastaigas svaigā gaisā, papildus motivējot klientu dalību institūcijā notiekošajās aktivitātēs (skat. [2.2] sadaļu).	Klienti regulāri tiek motivēti pastaigām svaigā gaisā. Tiek uzlabots mazkustīgo un neaktīvo klientu pastaigu nodrošināšanas process, filiāles 1. nodaļas aprūpes postenī palielināts minimālais aprūpētāju skaita dienas laikā. Klienti tiek mudināti piedalīties un piedalās filiālē notiekošajās aktivitātēs.	Procesā. Tikš pilnībā ieviests līdz 31.03.2019.
19	Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, nodrošināt korektu individuālās aprūpes/rehabilitācijas plānu dokumentēšanu, atbilstoši klientu individuālajā funkcionālo spēju novērtējumā identificētajām problēmām (skat. [6.5] sadaļu).	Filiāles starpprofesionāļu komanda turpina izvērtēt katra klienta individuālās vajadzības un problēmas un atbilstoši katra funkcionālajām spējām, pakāpeniski tiek uzlaboti un pārskatīti sociālās klientu individuālie sociālās aprūpes/rehabilitācijas plāni. Plānošanas procesā tiek iesaistīti klienti. Filiāles sociālā darba speciālisti turpinās uzlabot klientu sociālās rehabilitācijas procesa organizēšanu, kvalitāti un dokumentēšanu.	Procesā. Ieteikumu izpilde tiks ieviesta līdz 01.05.2019.. Līdz 30.01.2019. tiks izstrādāta jauna klientu nodarbību plānošanas tabula, lai tajā būtu atspoguļoti visi pasākumi no klientu sociālās rehabilitācijas procesa un darba prasmju programmas nedēļas garumā.
20.	Nekavējoši nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz institūcijas klientiem nepieciešamajiem tehniskajiem palīgīdzekļiem un to drošumu (skat. [6.6] sadaļu).	1)Klienti tiek nodrošināti ar tehniskajiem palīgīdzekļiem, atbilstoši ģimenes ārsta ieteikumiem. 11.06.2018. Pagarināts patapinājuma līgums uz palīgīdzekļiem – 13 ratiņkrēsliem, 2	1) Ieteikums tiek pildīts (skat.11. pielikums)

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		rollatoriem. Ar 02.01.2019. filiālē tiks noteikts viens atbildīgais darbinieks par klientu tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanu un uzskaiti. 2) Katram klientam ar funkcionāliem traucējumiem nepieciešams ergoterapeita izvērtējums, lai būtu pārliecība, ka nodrošinātas katra klienta individuālās vajadzības. Tiek meklētas iespējas ergoterapeita piesaistei, lai noteiktu klientu vajadzības pēc atbilstošiem tehniskajiem palīglīdzekļiem, (piemēram, krēsliem, galda piederumiem u.c.).	2) Procesā. Tiks pilnībā ieviests līdz 31.12.2019.
21.	Izvērtēt Pusceļa mājā sniegto pakalpojumu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (skat. [7] sadaļu).	Pusceļa mājās pakalpojumu saņem 20 klienti. Visi Pusceļa mājas klienti apgūst paredzētās iemaņas, atbilstoši darba prasmju un sociālās rehabilitācijas programmām, kuras izstrādātas atbilstoši 27.06.2017. MK not. Nr. 338 prasībām. Klienti saņem sociālo aprūpi, tiek nodrošināti ar nepieciešamo inventāru, apģērbu, apaviem. Nodarbības notiek pēc ikmēneša plāna, noteiktā datuma un noteiktā laikā. Nodarbības tiek apspoguļotas klientu kartēs, kā arī nodarbību žurnālā. Nodarbības “Ēdiena gatavošana un galda kultūras” Pusceļa mājā, notiek katru darba dienu. Katram Pusceļa mājas klientam, pēc viņu spējām un iemaņām, tiek sastādīts rehabilitācijas plāns. Pusceļa mājas 16 klienti iesaistīti DI projektā. Visas attiecīgās pašvaldības informētas par klientiem, kuri pieteikušies DI projektam, kā arī par tiem klientiem, kuri tikko uzsākuši dzīvi Pusceļa mājā. Par klientu iesaistīšanu DI projektā, no pašvaldībām saņemtas atbildes. 2018.gadā uz Grupu dzīvokļiem Jelgavas pilsētā	Procesā. Tiks ieviests līdz 31.01.2019. Uzsākta aptauja par nodarbību izvēli, ko klienti papildus vēlētos apgūt. Aptaujas rezultāti tiks apkopoti līdz 30.12.2018. Procesā. Pusceļa mājas sniegto pakalpojumu atbilstība normatīvo aktu prasībām tiks izvērtēta līdz 31.03.2019.

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
		<p>pārcēlušies 2 klienti. Tuvākajā laikā, Grupu dzīvokļu pakalpojumu vēlas saņemt vēl 2 klienti.</p> <p>2)VSAC “Zemgale” Pakalpojumu nodrošināšanas nodaļas speciālisti 2019.gada 1.ceturksnī veiks padziļinātu filiāles Pusceļa mājas darbības analīzi.</p>	
22.	<p>Sekot līdz klientu emocionālās labsajūtas aspektiem, regulāri veicot anonīma rakstura aptaujas par klientu apmierinātību ar institūcijā sniegtajiem pakalpojumiem (skat. [8] sadaļu).</p>	<p>Filiāles darbinieki seko līdz klientu emocionālajam stāvoklim. Ikdienā klientu ar psihiskām saslimšanām, labsajūta bieži atkarīga arī no saslimšanas rakstura. Klienti uztic savas problēmas sociālā darba speciālistiem. Filiālē ar klientiem gan individuāli, gan grupās strādā psihologs. Klientiem ir iespējas brīvi izteikt savas domas klientu sanāksmēs, ko klienti arī izmanto. Katru gadu vismaz vienu reizi ceturksnī VSAC “Zemgale” klientiem visās filiālēs nodrošinātas aptauja par apmierinātību ar pakalpojumu. 2018.gadā notikušas klientu 3 aptaujas – 1. ceturksnī par apmierinātību ar sociālo aprūpi, 2.ceturksnī – par apmierinātību ar darbinieku attieksmi, 3.ceturksnī- par apmierinātību ar veselības aprūpes pakalpojumiem. 4. ceturksnī izstrādāta un tiek veikta aptauja par klientu drošību. Klientu aptauju rezultāti turpmāk tiks regulāri izskatīti un analizēti filiāles aprūpes padomes sēdēs, lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti.</p>	<p>Ieteikums tiek pildīts. 2018. gadā veiktas 3 klientu aptaujas (12., 13.,14.pielikums) Aptauju rezultāti tiek izskatīti klientu sapulcēs (15.pielikums).</p>

	Konstatēts, ieteikts	Veiktās/ plānotās darbības ieteikuma ieviešanai	Ieteikuma izpildes termiņš, komentāri
23.	Regulāri ar klientiem veikt izglītojošo darbu par seksuāli reproduktīvo veselību un vispārpieņemtajiem uzvedības standartiem sabiedrībā (skat. [9] sadaļu).	No 05.02.2018. klientiem notiek regulāras individuālās un grupu nodarbības par seksualitāti. Nodarbības vada psihologs. Pirms tam nodarbības notika pēc nepieciešamības, arī ar psihologa palīdzību. Filiāles veselības aprūpes personālam uzdots vairāk izglītēt klientus par reproduktīvo veselību. Filiālē ir izvēlēta cita telpa intīmās istabas iekārtošanai. Plānots telpas kosmētiskais remonts un labiekārtošana. Šobrīd esošās klientu intīmām attiecībām domātās telpas praktiskais un estētiskais noformējums uzlabots, lai to varētu lietot uz pagaidu laiku (16.pielikums).	Procesā. Ieteikums tiks ieviests līdz 31.03.2019. Iekārtota pagaidu intīmā telpa. (skat.16.pielikums).

2018. gada 3. decembrī